

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
Haus der Deutsch-Polnischen Zusammenarbeit

Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej
Forschungszentrum der Deutschen Minderheit

Tematyka debaty

„Solidarność wobec Niemców w Polsce – Niemcy w Polsce wobec Solidarności”
Gdańsk, 17 listopada 2015 r.

Celem spotkania jest refleksja nad spektrum zagadnień, dotyczących mniejszości niemieckiej w Polsce jako grupy społecznej w kontekście ruchów niepodległościowych „Solidarności” z przełomu lat 80. i 90. XX wieku. Mniejszość niemiecka to grupa narodowa w Polsce, która obciążona jest balastem historycznym, wynikającym z trudnej historii stosunków polsko-niemieckich. W okresie powojennym mniejszości narodowe nie miały prawa bytu, bowiem socjalistyczna Polska w założeniu miała być państwem narodowościowo homogenicznym. Znaczącym przełomem dla ludności niemieckiej było pojawienie się na polskiej scenie politycznej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, który jesienią 1981 r. podjął uchwałę na temat mniejszości narodowych, w której wymieniono także żyjących w Polsce Niemców. Ten sygnał, który mógł zmotywować Niemców w różnych regionach Polski do działania, został jednak stłumiony przez wprowadzony w grudniu tego samego roku stan wojenny.

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej realizuje obecnie projekt dotowany przez Ministerstwo Cyfryzacji i Administracji pt.: „Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej”. Celem projektu jest podtrzymanie i rozwój tożsamości niemieckiej oraz wsparcie niemieckiego dziedzictwa kulturowego poprzez badanie losów Niemców w Polsce po 1945 r. W ramach projektu powstała grupa robocza, w której skład wchodzi przedstawiciele świata nauki jak również przedstawiciele mniejszości. Wśród osób w grupie pracujących są takie osoby jak prof. P. Madajczyk, dr P. Popieliński z PAN, prof. R. Jończy z Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, dr. M. Lemańczyk z Uniwersytetu Gdańskiego, S. Rosenbaum z IPN w Katowicach itd.

W ramach projektu tworzony jest m.in. spis źródeł informacji o dostępnych publikacjach i materiałach na temat historii Niemców w Polsce po 1945 r. Na podstawie wywiadów redagowane są opisy powstania 15 kół DFK w woj. opolskim. Przeprowadzone są również dwie debaty publiczne na temat niemieckiego dziedzictwa kulturowego. Tematy debat, proponowany skład panelistów i miejsce zostało wypracowane w ramach prac ww. grupy roboczej.

Pierwsza debata została przeprowadzona na temat „Niemcy w Polsce w powojennym czterdziestoleciu: od wysiedleń i odniemczania do legalizacji mniejszości”, odbyła się 26 września 2015 r. w ramach V Festiwalu Kultury Niemieckiej we Wrocławiu.

Wydział Filologiczny
Uniwersytetu Gdańskiego

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

*Projekt zrealizowany dzięki dotacji
Ministra Administracji i Cyfryzacji*